

L'entrevista
Miquel Roca i Junyent Advocat i pare de la Constitució i de l'Estatut de 1979

Elena Yeste

“On són els protagonistes de la nova Transició?”

Fa 9 anys que va deixar la política. La troba a faltar?

En política, o s'està a primera línia o no s'hi està. La política requereix compromís i militància. Quan n'estàs lluny, reclames per a tu més llibertat i et sents més distant respecte de coses que pots fer si les visquessis com a protagonista acceptaries o practicaries tu mateix. Segueixo levant-me puntual, treballo moltes hores al dia, me'n vaig tard al lit i viatjo molt... Abans anava a Madrid per una raó i ara hi vaig per una altra. Però sí que és una gran tranquil·litat llegir el diari sense veure-hi la teva fotografia ni llegir el que has dit, per tant, valora l'excepció que faig avui.

Però continua escrivint...

Sí, i és el meu refugi. Vull opinar però d'una manera més lliure, abstracta i conceptual. Del que no tinc ganes és del debat, de la polèmica, això ja no, sóc una relíquia del passat.

Als anys seixanta comença la seva militància al Front Obrer de Catalunya, amb Pasqual Maragall i Narcís Serra. Què va aprendre d'aquella època?

Primer, un gust per l'inconformisme. La revolució del Maig del 68 va ser una manifestació de disconformitat, si bé segurament molts revolucionaris de l'època dirien que era molt més que això. Aprens que no es pot avançar en l'aprofundiment de la democràcia i les llibertats sense tenir especial sensibilitat pels problemes que afecten la gent. No hi ha llibertat sense llibertat formal. Però la llibertat formal no és suficient. Volem un món diferent. No sabíem com ni exactament cap on, però el volíem canviar.

Deia Jordi Pujol a les seves memòries que “la política o té un fonament ètic o és un simple mercadeig de gent espavilada”.

Absolutament sí. I per això de vegades es diferencia entre la política d'èpoques en què el fonament ètic de conquerir la llibertat és molt dominant, o moments en què la normalitat democràtica dona menys dramatisme i èpica a la situació. Aleshores és quan surten les actituds més “espavilades”. Però la política s'ha de preservar de la crítica als polítics, perquè sense política perdrem la llibertat i la democràcia se'n ressentirà.

Què me'n diu dels polítics de la seva generació... Eren tan diferents dels d'ara?

Teníem motivacions més properes i més sòlides. Però l'obligació dels polítics és trobar motivacions sòlides, generar nous horitzons i il·lusions, sempre que no siguin verbalismes ni paraules abstractes que la gent no entén. I de

OSCAR MACH

PERFIL **Nascut a Cauderan (França) el 1940, va lluitar activament contra el franquisme. Va formar part d'una generació de joves immersa “en una Europa de dificultats”, de Guerra Freda i amb el record encara recent d'una Segona Guerra Mundial que, tanmateix, ells no havien viscut. L'any 1974 va participar en la fundació de Convergència Democràtica de Catalunya i durant molt de temps va ser número dos de la formació. És un dels pares de la Constitució de 1978 i de l'Estatut de 1979.**

veritat que n'hi ha. Les grans causes són sempre líriques. Després ve la intenció. Però sovint, en no veure's aquests horitzons, es construeixen excuses per jugar a l'agressivitat gratuïta o s'inventen conceptes pensant que la gent es mourà per expressions que no entén, i no és veritat.

Què pensa del màrqueting polític?

Jo no hi crec i, a més, és que no hi vull creure. On no hi ha convicció ni projecte, no hi ha màrqueting que ho pugui substituir. Un polític ha de tenir un projecte al cap, una certa *idea de*, de Catalunya, del progrés, de la llibertat, que li permeti improvisar a la teva pregunta simplement amb el projecte. No hi ha res més trist que un polític enganxat als papers, que, per respondre, hagi de mirar què diu a la pàgina 77 del seu programa. A vegades també m'agradaria veure uns polítics més lligats a la realitat del país. Un polític no es pot inventar el país. El país és el que és. I sovint tens la sensació que no surten al carrer, que no escolten la gent.

Quin futur li espera al catalanisme?

Catalunya sense catalanisme no seria Catalunya. Per tant, els que vulguin defensar Catalunya ho hauran de fer des del catalanisme.

Què li sembla el projecte de refundació del catalanisme d'Artur Mas?

Si ell creu que aquesta és la línia que s'ha de seguir, endavant. Però hem de ser capaços d'avançar molts i amb vocació de com més millor. I això representa cadències, ritmes i inflexions, però no pots deixar de mirar mai enrere. Vam fer un gran moviment, molt arrelat a la realitat del país i sobre unes bases que han de ser actualitzades permanentment, però sempre mirant que et comprenguin i segueixin l'actualització.

“El discurs de la nova etapa no el trobarem en la confrontació amb Madrid sinó en l'afirmació des de Catalunya”

Amb què es queda de la seva experiència a Madrid?

De Madrid en vaig aprendre molt. Tots som fruit d'una educació i d'una història, i ells tenen la seva. Però no hem de viure obsessionats perquè Madrid ens entengui. Hem de ser capaços de pactar des de la no-entesa. El nostre problema no és

què pensen els altres sinó què volem ser quan siguem grans: el discurs de la nova etapa no el trobarem en la confrontació amb Madrid sinó en l'afirmació des de Catalunya.

I si Madrid fa ressorgir els fantasmes del passat?

Jo vaig néixer a l'exili i el meu bàndol eren els vençuts. Però els catalans hauríem d'aprendre dues coses de la memòria històrica. Només en una cosa s'han posat i es posaran d'acord les dues Espanyes: que Catalunya en té la culpa. Segona, els catalans vam perdre la guerra des del principi perquè no era la nostra guerra. Per tant, si tenim memòria, recordem-ho. I una última cosa: la vida d'un poble sempre és transició. Dit això, quan em demanen què vam fer malament durant la transició a la democràcia, el que dic és: on són els protagonistes de la nova Transició i cap on ens proposen transitar?

DE FIL DE VINT

La meitat més un

Isabel-Clara Simó

Alfons López Tena és l'autor d'un best-seller, Catalunya sota Espanya, i fa contínues xerrades on un públic abundant sol quedar bocabatat. Fins ara el costum era: a) queixar-se de la nostra situació; b) apel·lar al sentit nacional de la gent sense saber com fer-ho; c) fer propostes de partit, per tal que, des d'uns pocs escons, s'engarrapin cosetes; d) fer pedagogia a Espanya perquè ens comprenguin; e) centrar-se en la llengua i en la cultura com a únic recer; f) fer discursos abrindats per la independència sense assenyal·lar com arribar-hi.

López Tena, no; ell assenyala la sortida, amb la llei a la mà. Sobre ell recauen dos avantatges que poca gent té: que coneix les lleis molt bé, com a professional que n'és, i que viu dins del poder estatal, com a membre del Consell General del Poder Judicial. I sap que van a escanyar Catalunya econòmicament (port, aeroport i trens a Europa). Quan l'escoltes t'adones que clamar per la justícia, exhibir les nostres nafres o desmentir les mentides oficials no serveix de res. Sí que serveix buscar la fórmula per poder fer un referèndum legal –ell l'ha trobada–. I, si aquest es guanyés a favor de la independència, rebríem una tèbia oposició europea, una històrica oposició espanyola i el suport d'Estats Units (que volen Europa com més esmicolada millor). Si preguntes a López Tena com podem convèncer tanta gent, havent-hi tants espanyolistes, per guanyar aquest referèndum, et diu, amb un somriure, que fa tres segles que tenim mentalitat provinciana, que no es tracta de convèncer tot-hom, sinó la meitat més un. López Tena, amb Hèctor Bofill, dirigeix el Cercle d'Estudis Sobiranistes. No és cap casualitat que no sigui un partit polític.

Comenta l'article a www.avui.cat/25254